

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Boico Victor, Catan Liliana, Guzun Ion, Toma Nadejda,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Devder Djuljeta și de către avocații Zaharia Procopie și Parpalac Aurelia în numele inculpatului Frunza Dmitri, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 iulie 2020, în cauza penală în privința inculpatului,

Frunza Dmitri XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 28.09.2018 – 16.03.2020

instanța de apel: 12.05.2020 – 14.07.2020

instanța de recurs ordinar: 21.10.2020 – 15.03.2021

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 16 martie 2020, a fost încetat procesul penal de învinuirea lui Frunza Dmitri în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(1) Cod penal, din motivul retragerii plângerii prealabile de către partea vătămată.

A fost recunoscut Frunza Dmitri, vinovat în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) și art.287 alin.(1) Codul penal, și i-a fost stabilită pedeapsă după cum urmează:

- în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal (episodul din 12.11.2017) - 1 (unu) an și 6 (șase) luni închisoare în penitenciar de tip semiînchis;

- în baza art.287 alin.(1) Cod penal (episodul din 16.03.2018) - 1 (unu) an închisoare în penitenciar de tip semiînchis;

- în baza art.287 alin.(1) Cod penal (episodul din 24.05.2018) -1 (unu) an închisoare în penitenciar de tip semiînchis;

- în baza art.287 alin.(1) Cod penal (episodul din 28.06.2019) - 1 (unu) an, închisoare în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate lui Frunza Dmitri, i s-a stabilit pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani 6 (șase) luni, în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei lui Frunza Dmitri urmând a fi calculat din data pronunțării sentinței, cu includerea duratei aflării în stare de arest preventiv

și arest la domiciliu începând cu data de 28 iunie 2019 ora 12.50, până la 16 martie 2020 ora 15.30.

Măsura preventivă – arestarea preventivă, aplicată în privința inculpatului Frunza Dmitri, a fost menținută până la rămânerea definitivă a sentinței.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Frunza Dmitri la data de 12 noiembrie 2017 în jurul orei 22:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în timp ce se afla la domiciliul său din sat. XXXXX str. XXXXX, raionul XXXXX, din intenții huliganice, pe motiv neînsemnat că Vasile Chiriac a venit nepoftit la domiciliul său, încălcând grosolan ordinea publică, însoțită de aplicarea violenței, l-a impus pe cet. Vasile Chiriac să danseze dansuri erotice, iar în timpul dansurilor, acționând cu o obrăznicie deosebită, manifestând un comportament batjocoritor, l-a impus împreună cu o altă persoană să se dezbrace, scoțându-i fără acordul lui Vasile Chiriac hainele de pe el, până ce ultimul a rămas nud. Lezându-i onoarea și demnitatea lui Vasile Chiriac, în prezența mai multor persoane, încălcând grosolan și demonstrativ ordinea publică, manifestând un comportament zeflemitor, nu-i permiteau să se îmbrace și îl impuneau să danseze nud. În cadrul acestor acțiuni, în timp ce Vasile Chiriac încerca să se opună, îi aplicau acestuia lovituri cu mâinile în diferite părți ale corpului. Apoi, în continuarea acestor acțiuni huliganice, persoana care la ajutat pe Frunza Dmitri să-l dezbrace pe Chiriac Vasile l-au îmbrâncit pe Vasile Chiriac în niște sticle de la geamuri, pe care acesta, căzând peste ele lea deteriorat. Ulterior Dmitri Frunză a început să-l maltrateze pe Vasile Chiriac, iar o altă persoană a luat o lampă cu gaz și cu aceasta a început să-i provoace arsuri pe corp lui Vasile Chiriac. Folosind un spray cu vopsea albă l-au vopsit pe corp pe Vasile Chiriac. Apoi l-au scos cu pielea goală afară din casă și i-au aruncat hainele în curte. După aceasta Vasile Chiriac s-a îmbrăcat și a plecat la domiciliul unui vecin de-al lui Frunza Dmitri, Svișciiov Nicolai, ca să evite maltratarea sa în continuare, deoarece Frunza Dmitri exprima amenințări în acest sens. Continuându-și acțiunile sale infracționale Frunza Dmitri a mers din urma lui Vasile Chiriac și l-a maltratat pe acesta aplicându-i lovituri în diferite părți ale corpului. Prin acțiunile infracționale, descrise mai sus, ale lui Frunza Dmitri și Dintov Dumitru lui Vasile Chiriac i-au fost cauzate următoarele vătămări corporale neînsemnate: arsuri termice de gradul I la nivelul toracelui anterior și la nivelul labei piciorului stâng, echimoză la nivelul feței, echimoză la nivelul brațului drept, excoriație în regiunea lombară, excoriație la nivelul coapsei stângi.

Tot el, la data de 16.03.2018, în jurul orei 20:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică la domiciliul cet. Eugen Saratinean din s. Copanca r. Căușeni, unde ultimul își sărbătorea ziua de naștere împreună cu mama sa Olga Cojuhari, concubinul acesteia Ivan Șevcenco și oaspeții Pavel Musteață, Anatolie Bîțca, Ana Gurnea, a inclus muzica la un volum mare și dansa haotic prin locuință, având un comportament neadecvat și deranjând prin acțiunile sale pe cei prezenți. Ca urmare, Pavel Musteață i-a făcut observație lui Frunza Dmitri să facă volumul mai mic la muzică, însă acesta a refuzat și a început să se certe cu Pavel Musteață,

totodată demonstrativ a deteriorat un disc CD. În continuare din intenții huliganice, fără nici un motiv, încălcând grosolan ordinea publică și cu o deosebită obrăznicie i-a aplicat câteva lovituri cu pumnul în față lui Pavel Musteață, pricinuindu-i dureri fizice, iar la observațiile cet. Olga Cojuhari de a înceta acțiunile sale huliganice, Frunza Dmitri nu a reacționat și a îmbrâncit-o, ultima căzând jos s-a lovit de colțul mesei, primind ca urmare dureri fizice, din care motiv ceilalți oaspeți au fost nevoiți să părăsească sărbătoarea și să plece acasă.

Tot el, la data de 24 mai 2018 în jurul orei 05:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în timp ce se afla la domiciliul cet. Nelea Muntean din s. Copanca, raionul Căușeni, din intenții huliganice, pe motiv că Nelea Muntean îi cerea să părăsească domiciliul său, încălcând grosolan ordinea publică, a început să o insulte pe acesta în prezența celorlalți membri ai familiei, acționând cu obrăznicie deosebită, manifestând un comportament batjocoritor, lezându-i onoarea și demnitatea lui Nelea Muntean. La acțiunile lui Frunza Dmitri, Nelea Muntean a încercat să-l scoată din domiciliul său, însă Frunza Dmitri, încălcând grosolan și demonstrativ ordinea publică, însoțită de aplicarea violenței a început să-i aplice acesteia lovituri cu palmele peste față, cauzându-i dureri fizice. Atunci pentru a curma acțiunile lui Frunza Dmitri a intervenit minora Muntean Svetlana care l-a îmbrâncit pe Frunza Dmitri afară din domiciliul lor și a încuiat ușa după acesta. În acest timp Frunza Dmitri i-a aplicat și minorei Muntean Svetlana o lovitură cu palma peste față, cauzându-i dureri fizice. Ulterior Dmitri Frunza, continuând acțiunile sale huliganice ignora solicitările părții vătămate Nelea Muntean de a pleca din curtea casei, chiar și atunci când ultima i-a comunicat că apelează la poliție. Apoi a început să aplice lovituri cu pumnii în ușa casei, deteriorând sticla de la geamurile de la ușă.

Tot el, la data de 28.06.2019, aproximativ la orele 10.30, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se într-un loc public, în esența art.131 lit. b) din Codul Penal, pe str. Sindicatelor, din s. Copanca, r-nul Căușeni, în apropierea magazinului alimentar „Vozian Grigore”, în prezența lui Colța Ivan, Nagaranscaia Valentina, precum și a altor persoane, intenționat și fără nici un motiv, încălcând grosolan ordinea publică și manifestând o lipsă totală de respect față de societate, având un comportament neadecvat, a efectuat mai multe împușcături în aer, cu o armă de vânatoare (pe care o deținea ilegal), de model IJ-18 cu seria nr. XXXXX, în rezultatul cărora, mai multe persoane din apropierea locului faptei s-au speriat. Ulterior, colaboratorii de poliție ai IP Căușeni, având intenția curmării acțiunilor numitului Frunza Dmitri, l-au depistat într-un domiciliu abandonat, în apropierea magazinului de pe str. Sindicatelor, din s. Copanca, r-nul Căușeni, și i-au solicitat să urce în automobilul de serviciu, pentru a fi transportat la Inspectoratul de Poliție, în vederea documentării cazului, însă ultimul, continuându-și acțiunile sale infracționale, încălcând grosolan ordinea publică, manifestând o lipsă totală de respect față de societate și având un comportament agresiv, nu s-a subordonat cerințelor legale ale colaboratorilor de poliție, numindu-i cu diferite cuvinte necenzurate, lezându-le onoarea și demnitatea, iar drept rezultat, Frunza Dmitri a fost urcat forțat în automobilul de serviciu.

Tot el, la data de 22.09.2018 în jurul orei 20:00 având intenția violării domiciliului cet. Olesea Bîtcă, din s. Copanca, raionul Căușeni, fără permisiunea acesteia, a pătruns în domiciliul ei și a intrat în casa acesteia. Realizându-și în continuare intenția infracțională, refuza la solicitarea părții vătămate să iasă din casă și să părăsească domiciliul ei, spunând că nu a venit la ea ci la soțul ei. Ulterior Dmitri Frunza a ieșit din casă și fiind în curtea casei a început să o numească cu cuvinte necenzurate pe Olesea Bîtcă din motivul că aceasta l-a alungat din casă. Partea vătămată Olesea Bîtcă de câteva ori i-a solicitat să plece și din curtea casei, însă Dmitri Frunza continua să se exprime în adresa acesteia cu cuvinte necenzurate amenințări cu răfuiala fizică și s-a îndreptat spre Olesea Bîtcă, însă ultima a intrat în casă, crezând că Dmitri Frunza dorește să aplice față de ea violența fizică. Ulterior Dmitri Frunza a ieșit la insistența părții vătămate din curtea casei, continuând să se exprime în adresa acesteia cu cuvinte necenzurate.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

- procurorul în Procuratura raionului Căușeni, Postica Aurel, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Frunza Dmitri să fie recunoscut culpabil: - în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(1) din Codul penal pe episodul din 16.03.2018, cu aplicarea unei pedepse cu 2 ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis; - în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) din Codul penal pe episodul din 12.11.2017, cu aplicarea unei pedepse cu 3 ani închisoare cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis; - în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) din Codul penal pe episodul din 24.05.2018 cu aplicarea unei pedepse cu 3 ani închisoare cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis;- în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin.(1) din Codul penal pe episodul cu partea vătămată Olesea Bîtcă, cu încetarea procesului penal pe acest episod în legătură cu împăcarea părților în temeiul art. 109 din Codul penal; - în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) din Codul penal pe episodul din 28.06.2019, cu aplicarea unei pedepse cu 3 ani închisoare cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. În temeiul art.84 alin.(1) din Codul penal a-i stabilit pedeapsa definitivă în privința inculpatului Frunza Dmitri prin cumul parțial al pedepselor aplicate, aplicându-i o pedeapsă cu 6 ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Deasemenea procurorul a solicitat și încasarea de la inculpat cheltuielilor de judecată în mărime de 448 lei pentru efectuarea expertizei medico-legale în privința părții vătămate Vasile Chiriac și a raportului de constatare în privința acestuia;

- avocatul Parpalac Aurelia, în numele inculpatului, care a solicitat casarea parțială a sentinței în privința lui Frunza Dmitri în partea în care acesta a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor penale prevăzute de art. 287 alin. 2 lit. (b), art. 287 alin. (1) Cod penal, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care

Frunza Dmitri să fie achitat, ori în acțiunile acestuia nu se întrunesc elementele cărei va componențe de infracțiune.

3.1. În motivarea apelului, procurorul în Procuratura raionului Căușeni, Postica Aurel a indicat că:

- instanța incorect a reîncadrat acțiunile lui Frunza Dmitri din art.287 alin.(2) lit. a) din Codul penal în art.287 alin.(1) din Codul penal și din 287 alin.(3) din Codul penal în art.287 alin.(1) din Codul penal. Instanța a motivat în acest sens că, acuzarea a încadrat acțiunile inculpatului Dmitri Frunza pe episodul din 24.05.2018 în baza art.287 alin.(2) lit. a) din Codul penal, huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, cu semele agravante săvârșită de o persoană care anterior a săvârșit un act de huliganism. Instanța a constatat, că temei pentru a înainta o asemenea acuzație a servit faptul, că Frunza Dmitri a fost condamnat prin sentința Judecătoreiei Căușeni din 17.11.2008 în baza art.287 alin.(1) din Codul penal, procesul penal în privința acestuia fiind încetat în temeiul intervenirii unui act de amnistie, precum și faptul că în privința lui Dmitri Frunza au fost expediate două cauze penale în baza art.287 din Codul penal în instanța de judecată. Ulterior instanța a făcut referință la art.21 din Constituția Republicii Moldova, care stipulează că orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția acesteia nu va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-a asigurat toate garanțiile necesare apărării sale și prevederile art. 3 alin.(1) din Codul penal ce stipulează, că nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârșirea unei infracțiuni, nici supus unei pedepse penale, decât în baza unei hotărâri a instanței de judecată și în stricta conformitate cu legea penală. Din considerentele expuse supra instanța a ajuns la concluzia că atâta timp cât în privința inculpatului Frunza Dmitri nu a fost emisă o sentință de condamnare pentru comiterea unui act de huliganism, acțiunile pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit. a) din Codul penal (episodul din 24.05.2018) urmează a fi recalificate de la alin.(2) la alin.(1) art.287 din Codul penal;

- instanța la încadrarea acțiunilor lui Frunza Dmitri în baza art.287 alin.(2) lit. a) din Codul penal nu a ținut cont de sentința Judecătoreiei Căușeni din 17.11.2008, or în acest caz ar fi fost încălcat principiul non bis in idem stipulat în art.22 alin.(1) din Codul de procedură penală, ce prevede: „Nimeni nu poate fi urmărit penal sau judecat pentru săvârșirea faptei penale cu privire la care a fost emisă o ordonanță neanulată de încetare a urmăririi penale, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală și/sau de clasare a cauzei, sau de refuz în pornirea urmăririi penale ori cu privire la care a fost pronunțată o hotărâre judecătorească definitivă de condamnare, de achitare sau încetare a procesului penal.” Din aceste considerente acuzarea ajunge la concluzia că instanța nu putea să invoce faptul că Dmitri Frunza nu a fost pedepsit pentru nici unul din cele 4 episoade de huliganism ce se aflau pe rolul instanței, nu a fost stabilită vinovăția

acestui în baza art.287 din Codul penal și respectiv din acest considerent acțiunile lui nu pot fi încadrate în baza art.287 alin.(2) lit. a) din Codul penal;

- faptul că inculpatul nu a fost tras la răspunderea penală pe nici unul din episoadele de huliganism remise în instanța de judecată, a și permis incriminarea acestuia a agravantei săvârșită de o persoană care anterior a săvârșit un act de huliganism;

- aceste argumente pot fi regăsite în Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova „Cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre huliganism” nr.4 din 19.06.2006, care în pct.7 stipulează „În cazul în care o persoană a săvârșit în perioade diferite două sau mai multe infracțiuni, pentru care responsabilitatea este prevăzută de diferite alineate ale articolului 287 Cod penal, faptele săvârșite de făptuitor se vor considera, la fel, huliganism repetat, însă, în asemenea cazuri, calificarea definitivă se va efectua în baza alineatului ce prevede o pedeapsă mai gravă, indicând-se toate semnele constitutive ale huliganismului.” în Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova „Despre practica judiciară în cauzele din categoria infracțiunilor privind viața sexuală” nr. 17 din 07.11.2005 în pct.7 stipulează. „Violul și acțiunile violente cu caracter sexual (art.171 - 172 Cod penal) se consideră săvârșite repetat, dacă făptuitorul a comis anterior alt viol sau alte acțiuni violente cu caracter sexual, cu condiția că acesta nu a fost condamnat pentru vreuna din aceste fapte și că nu a expirat termenul de prescripție.” În Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova „Cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor (art.145-148 CP al RM)” nr. 11 din 24.12.2012 în pct.5.14 este stipulat: „Omorul săvârșit de către o persoană care anterior a săvârșit un omor intenționat prevăzut la alin.(1) (art. 145 alin.(2) lit. o) Cod penal. Circumstanța agravantă specificată la art. 145 alin.(2) lit. o) Cod penal este funcțională atunci când sunt întrunite următoarele trei condiții: 1) omorul este săvârșit de o persoană care a comis anterior o infracțiune prevăzută la art. 145 alin.(1) CP al RM; 2) făptuitorul nu a fost condamnat anterior pentru nici una din faptele de omor care se repetă; 3) nu a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală, stabilit la art.60 Cod penal;

- acțiunile inculpatului Frunza Dmitri pe episodul de huliganism săvârșit la 24.05.2018, corect au fost încadrate în baza art.287 alin.(2) lit. a) din Codul penal, deoarece la acel moment s-a stabilit că ultimul săvârșise mai multe infracțiuni de huliganism, ele toate încadrându-se în baza art.287 alin.(1) din Codul penal, însă reieșind din faptul că Dmitri Frunza nici pe una din acele infracțiuni nu a fost condamnat neapărat urma să-i fie aplicată agravanta, săvârșită de o persoană care anterior a săvârșit un act de huliganism și respectiv inculpatul urma a fi recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit. a) din Codul penal și aplicată o sancțiune corespunzătoare;

- instanța corect a ajuns la concluzia că în acțiunile lui Frunza Dmitri din 28.06.2019 nu sunt elementele infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(3) Cod penal și că acestea constituie elementele infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(1) din Codul penal, însă reieșind din faptul că în procedura instanței se mai aflau încă

trei episoade de huliganism pe care instanța a constatat vinovăția inculpatului și că pe nici unul din cele trei episoade Dmitri Frunza nu a era condamnat instanța urma să țină cont de agravanta săvârșite de o persoană care anterior a săvârșit un act de huliganism și să reîncadreze acțiunile lui Frunza Dmitri în baza art. art.287 alin.(2) lit. a) din Codul penal, aplicându-i o sancțiune în baza acestui articol;

- în rezultatul reîncadrării incorecte a acțiunilor lui Frunza Dmitri în baza art. 287 alin.(1) Cod penal, acestuia i-au fost aplicate sancțiuni mai mici și ca urmare pedeapsa aplicată prin cumul parțial a pedepselor a fost calculată incorect.”

3.2. În motivarea apelului, avocatul Parpalac Aurelia în numele inculpatului a indicat că:

- inculpatul nu a săvârșit infracțiunea imputată și că vinovăția acestuia nu este dovedită conform legii, iar probele puse la baza condamnării n-au fost administrate, cercetate și apreciate corect;

- deși inculpatul Frunza Dmitri anterior a fost judecat, antecedentele penale la caz sunt stinse, sau procesul penal a fost încetat pe motivul împăcării părților, ori instanța de fond urma să accentueze asupra acestui fapt. Drept confirmare acestor afirmații servește cazierului judiciar a inculpatului Frunza Dmitri.

- nu au fost respectate de către procuror prevederile art. 52 alin.(1) pct. 3 Cod de procedură penală. La judecarea cauzei nu s-a ținut cont de prevederile art.1 din Codul de procedură penală în care se menționează, că organele de urmărire penală și instanțele judecătorești în cursul procesului sânt obligate să activeze în așa mod încât nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită , învinuită , sau condamnată și nici o persoană să nu fie supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrângere;

- apărarea în interesul inculpatului pledează pentru rejudecarea cauzei în partea în care a fost contestată, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță privind achitarea lui Frunza Dmitri pe capetele de învinuire aduse acestuia, ori faptele acestuia nu întrunesc elementele constitutive ale unei infracțiuni, fie că există una din cauzele care înlătură caracterul penal al faptei ,, ar fi una cea mai corectă, și expusă în numele legii , iar în cazul viceversei situații această poziție o susține în fața instanței de judecată inculpatul Frunza Dmitri și apărătorii acestuia;

- art. 8 coroborat cu art. 389 Cod de procedură penală prevede, că sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblu de probe cercetate de instanța de judecată și nu poate fi bazată pe presupuneri, o atare situație la caz nu se atestă onorată instanță de judecată. Nu se admite onorată instanță de apel, motivarea soluției privind pronunțarea unei sentințe de condamnare cu stabilirea pedepsei privind executarea pedepsei închisorii reale , prin simpla motivație, că dat fiind faptul, că inculpatul nu și-a recunoscut vinovăția în cele incriminate i se stabilește o pedeapsă reală la caz, poziție cu care la fel contestatarii nu sunt de acord.”

4. În apelul suplimentar, procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, a solicitat: „ca supliment la apelul procurorului în Procuratura raionului Căușeni - Aurel Postica a ține cont de argumentele suplimentare mai sus nominalizate, pentru casarea sentinței Judecătorei Căușeni sediul Central din 16.03.2020 în privința inculpatului Frunza Dmitri. A admite apelul suplimentar al procurorului, de comun cu cele solicitate în apel de procuror, a casa sentința Judecătorei Căușeni sediul Central din 16.03.2020 în privința inculpatului Frunza Dmitri și a pronunța o hotărâre nouă potrivit modului stabilit pentru prima instanță, conform căreia, a-l recunoaște vinovat pe Frunza Dmitri de comiterea infracțiunilor prevăzute de: - art. 287 alin. (1) Cod penal (episod 16.03.2018) și a-l condamna la 2 ani închisoare; - art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal (episod 12.11.2017) și a-l condamna la 3 ani închisoare; - art. 287 alin. (2) lit. a) Cod penal (episod 24.05.2018) și a-l condamna la 3 ani închisoare; - art. 287 alin. (3) Cod penal (episod 28.06.2019) și a-l condamna la 3 ani închisoare; În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penale pentru concurs de infracțiuni a fi numită pedeapsa definitivă de 6 ani, fiind dispusă executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. A încasa de la inculpat cheltuielile de judecată în cuantum de 448 lei.”

4.1. În motivarea cererii de apel suplimentar, procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, a invocat că:

- în partea calificării greșite dată de către instanță a faptelor incriminate inculpatului Frunza Dmitri, motivele invocate de către instanța de fond sânt în contradicție cu acele circumstanțe constatate prin probatoriul administrat cât și sânt bazate pe o interpretare eronată a dreptului material;

- cu referire la fapta infracțională comisă de către Frunza Dmitri la data de 28.06.2019 (dosar nr. XXXXX), organul de urmărire penală a calificat fapta lui Frunza Dmitri în baza elementelor infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, însă instanța de judecată a calificat greșit aceeași faptă comisă de către Frunza Dmitri în baza indicilor infracțiunii prevăzuți de art. 287 alin. (1) Cod penal;

- la analiza motivelor aduse de către instanța de fond în recalificarea acestei fapte comise de Frunza Dmitri, instanța a invocat faptul că: ”prin cumul de probe cercetate nu s-a constatat aplicarea sau încercarea aplicării armei de către inculpat față de colaboratorii de poliție care au venit să curme acțiunile inculpatului sau față de persoanele aflate în localitate”. Contrar acestor afirmații făcute de către instanța de fond, acuzarea consideră că prin probele cercetate s-a dovedit contrariul, și anume a fost constatat și dovedit că inculpatul Frunza Dmitri la data comiterii infracțiunii de 28.06.2019 a aplicat acea armă de vânatoare de model IJ-18 cu seria nr. XXXXX pe care o deținea ilegal. Astfel: - martorul Glodea Anatolie (f.d.55, vol. 5) a declarat în fața instanței că el și colegul său Molodeț Vitalie au fost telefonați de către vânzătoarea de la magazin și informați că inculpatul Frunza Dmitri fiind în stare de ebrietate împlă prin sat și împușcă pe străzi; - martorul Molodeț Vitalie (f.d.167, vol. 5) a confirmat că organul de poliție a fost informat că inculpatul Frunza Dmitri efectuează împușcături din armă în apropierea magazinului din sat; - martorul Nagaranscaia Valea (f.d.196, vol. 5) a confirmat că

la data de 28.06.2019 a auzit împușcături pe străzile din sat, din care considerente s-a speriat și a grăbit pasul; - martorul Burac Maria (f.d.203, vol. 5) a declarat în fața instanței că a auzit mai multe împușcături pe drum în sat de la ce s-a speriat și a intrat în casă; - martorul Iachimova Ecaterina de asemenea a confirmat că a auzit împușcături de la care s-a speriat, ba mai mult ca atât de la aceste împușcături s-a speriat și nepoțica sa. Prin urmare analiza acestor circumstanțe constatate prin declarațiile făcute de martorii audiați vin să confirme utilizarea de către inculpatul a acelei arme care sa depistat și ridicate de la el;

- în aprecierea faptei incriminate inculpatului Frunza Dmitri, instanța urma să constate că aceasta practic este delimitată prin două acțiuni infracționale comise la data de 28.06.2019: - în prim plan, lui Frunza Dmitri i-a fost incriminate comiterea acțiunilor huliganice prin aplicarea armei și efectuarea unor împușcături în locurile publice din localitate, fapt prin care dânsul a pus în pericol cetățeni localității care s-au speriat, prin ce a tulburat ordinea și liniștea publică; - în plan secund acțiunile huliganice ale lui Frunza Dmitri au continuat la aceiași dată prin opunerea de rezistență colaboratorilor de poliție la reținerea dânsului;

- instanța urma să delimiteze aceste etape infracționale ale faptei comise la data de 28.06.2019 de către inculpatul Frunza Dmitri, or, afirmând că "inculpatul nu a utilizat arma în raport cu acțiunile colaboratorilor de poliție", instanța nu a ținut cont că asemenea acțiuni nici nu au fost incriminate lui Frunza Dmitri;

- instanța de fond nu a intrat în esența învinuirii înaintate lui Frunza Dmitri și nu a delimitat etapele infracționale ale faptei comise, fapt prin care se constată că instanța de fond chiar a depășit și limitele prevăzute de dispoziția art. 325 Cod de procedură penală ale învinuirii aduse lui Frunza Dmitri;

- în vederea interpretării și aplicării corecte a alin.(3) art.287 Cod penal, apare ca deosebit de importantă identificarea înțelesului noțiunii „aplicarea sau încercarea aplicării”. În acest sens, se poate consemna: a) efectuarea de împușcături la locul faptei; b) lovirea victimei cu arma albă; c) aplicarea directă a armei de autoapărare; d) demonstrarea armei, în scopul înfricoșării;

- se consideră infracțiune de huliganism, prevăzută la art.287 Cod penal și nu contravenție reglementată la art.354, art. 357 sau art. 363 Cod contravențional, dacă făptuitorul nu se limitează doar la: acostarea jignitoare, în locuri publice, a persoanei fizice, tulburarea ordinii publice; tulburarea liniștii în timpul nopții, alte acțiuni similare; tragerea din armă de foc, în locuri publice în locuri rezervate pentru tragere, dar cu încălcarea modului stabilit, însă mai recurge și la aplicarea violenței, la amenințarea, cu aplicarea violenței sau la opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane, care curmă actele huliganice. În astfel de circumstanțe, fapta comisă depășește gradul de pericol social al unei contravenții, atingând gradul de pericol social al unei infracțiuni;

- aplicarea sau intenția de a aplica arma de foc, diferite cuțite, boxe sau diferite arme albe, precum și alte obiecte, inclusiv cele special adaptate pentru vătămarea integrității corporale la săvârșirea actelor de huliganism, constituie temei pentru calificarea infracțiunii în baza alin.(3) art.287 Cod penal, nu numai în acele cazuri în care vinovatul cu ajutorul lor cauzează sau intenționează să cauzeze

vătămări corporale, dar și atunci când utilizarea obiectelor menționate în procesul actelor huliganice creează un pericol real pentru viața și sănătatea cetățenilor. Prin urmare, analiza celor mai sus menționate, în raport cu fapta comisă de către inculpatul Frunza Dmitri denotă acel grad de pericolozitate al acțiunilor dânsului în raport cu ceilalți membri ai societății, dovedește că el a aplicat acea armă depistată asupra dânsului la comiterea acțiunilor huliganice și deci, acest fapt care dovedește prezența în acțiunile dânsului a componentei de infracțiune prevăzută de art. 287 alin. (3) Cod penal.

5. În apelul suplimentar, avocatul Muntean Ivan în numele inculpatului a solicitat casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie dispusă: încetarea cauzei penale cu nr.2018180342 (episodul din 16.03.2018) din motiv că există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă de încetare a urmăririi penale și clasare a procesului penal; încetarea cauzei penale cu nr. nr. 201880547 (episodul din 24.05.2018) din motiv că există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă de încetare a urmăririi penale și clasare a procesului penal; achitarea lui Frunza Dmitri pe cauza penală nr. 2018180680 (episodul din 12.11.2017) din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii pe episodul dat; achitarea lui Frunza Dmitri pe cauza penală nr.2019180290 (episodul din 28.06.2019) din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii pe episodul dat.

5.1. În susținerea apelului suplimentar, avocatul Muntean Ivan în numele inculpatului a invocat că:

- atât partea acuzării cât și instanța de fond au dat o apreciere greșită probelor cât și circumstanțelor care au avut loc la locul săvârșirii infracțiunii, consideră că acțiunile inculpatului pe acest capăt de învinuire greșit și neîntemeiat au fost încadrate în baza art. 287 Cod penal, or, inculpatul Frunza Dmitri anterior a fost atras la răspundere penală pentru aceleași fapte în baza art. 179 Cod penal, iar ulterior prin ordonanța Procuraturii r. Căușeni a fost dispus neînceperea urmăririi penale pe cauza penală cu clasarea procesului penală;

- la 24.05.2018 Muntean Nelea a depus o plângere către IP Căușeni pentru a fi atras la răspundere penală Frunza Dmitri, pentru acțiunile ultimului îndeplinite la domiciliul petentei din 24.05.2020. La data de 26.06.2018 partea vătămată Muntean Nelea a depus o cerere prin care a solicitat retragerea plângerii depuse la 24.05.2018 și încetarea urmăririi penale din motiv că nu are careva pretenții față de Frunza Dmitri. La 25.06.2018 procurorul în procuratura raionului Căușeni - Aurel Postică, a constatat că deși în acțiunile lui Frunza Dmitri sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art. 179 alin.(2) Cod penal, însă deși există o circumstanță care exclude urmărirea penală și anume faptul că partea vătămată Muntean Nelea și-a retras plângerea, a dispus prin ordonanță din aceeași dată a nu începe urmărirea penală în privința lui Frunza Dmitri cu clasarea procesului penal.(f.d.27);

- la 04.10.2018 în baza demersului adjunctului procurorului-șef al Procuraturii r. Căușeni din 19.09.2018, OUP al IP Căușeni a dispus prin Ordonanță începerea urmăririi penale pe cauza penală nr. XXXXX sub aspectul comiterii de către Frunza Dmitri a infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(1) Cod Penal;

- în speță, au avut loc încălcări grave a prevederilor legale privind calificarea infracțiunii la etapa inițială a procesului penal;

- reieșind din sensul art.4 din Protocolul nr.7 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, principiul non bis in idem stipulează că „nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceluiași stat pentru săvârșirea infracțiunilor pentru care a fost deja condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurii penale ale aceluiași stat”. Principiul dat este prevăzut și de art.7 alin.(2) Cod penal, potrivit căruia „nimeni nu poate fi supus de două ori urmăririi penale și pedepsei penale pentru una și aceeași faptă”, și de art.22 alin.(1) Cod de procedură penală, care stipulează că „nimeni nu poate fi urmărit de organele de urmărire penală, judecat sau pedepsit de instanța judecătorească de mai multe ori pentru aceeași faptă”. Astfel, principiul dat se referă nu doar la dreptul persoanei de a nu fi judecat de două ori pentru aceeași faptă, dar și la dreptul acesteia de a nu fi urmărită de două ori pentru aceeași faptă de organele de urmărire penală;

- conform art.391 alin. 1) pct.5) Cod penal, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă: există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă de încetare a urmăririi penale, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală sau de clasare a procesului penal;

- în cadrul urmăririi penale în privința lui Frunza Dmitri, pe episodul din 24.05.2018 a fost dispusă o hotărâre a organului de urmărire penală de a nu începe urmărirea penală cu clasarea procesului pentru aceeași faptă de care este învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(1) Cod penal, hotărâre care de fapt până în prezent nu este anulată, astfel poartă putere juridică, considerăm onorată instanța că urmează a fi încetat procesul penal pe acest capăt de învinuire (episodul din 24.05.2018);

- potrivit cauzei penale cu nr. XXXXX (episodul din 16.03.2018), partea apărării consideră că pe lângă faptul că atât partea acuzării cât și instanța de fond au dat o apreciere greșită atât probelor cât și circumstanțelor care au avut loc la locul săvârșirii infracțiunii, acțiunile inculpatului pe acest capăt de învinuire greșit și neîntemeiat au fost încadrate în baza art. 287 Cod penal, or, inculpatul Frunza Dmitri anterior a fost atras la răspundere penală pentru aceleași fapte în baza art. 179 Cod penal, iar ulterior prin ordonanța Procuraturii r. Căușeni a fost dispus încetarea urmăririi penale pe cauza penală cu clasarea procesului penal;

- la 17.03.2018 Musteață Pavel s-a adresat la IP Căușeni cu o plângere cu privire la atragerea la răspundere penală pe Frunza Dmitri, care împreună cu Frunza Igor au pătruns ilegal în domiciliu și l-au maltratat, pricinuinu-i astfel vătămări corporale. La 17.04.2018 procurorul în procuratura raionului Căușeni - Sergiu Nimirschi, a constatat că deși în acțiunile lui Frunza Dmitri sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art. 179 alin.(2) Cod Penal, însă deși există o

circumstanță care exclude urmărirea penală și anume faptul că partea vătămată Musteață Pavel și-a retras plângerea, a dispus prin ordonanță din aceeași dată a nu începe urmărirea penală în privința lui Frunza Dmitri cu clasarea procesului penal.(f.d.69,70). La 22.06.2018 OUP al IP Căușeni a dispus prin Ordonanță începerea urmăririi penale pe cauza penală nr. XXXXX sub aspectul comiterii de către Frunza Dmitri a infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(l) Cod penal;

- analizând conținutului ordonanței din 22.06.2018 în raport cu circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei denotă caracterul neîntemeiat și ilegal a soluției adoptate, după cum urmează: Potrivit art. 113 Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii, determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală. Calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecător. Conform art. 52 CP, se consideră componența a infracțiunii, totalitatea semnelor obiective și subiective, stabilite de legea penală, ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracțiuni concretă. Componența infracțiunii reprezintă baza juridică pentru calificarea infracțiunii potrivit unui articol concret din prezentul cod;

- ordonanța privind pornirea urmăririi penale din 22.06.2018 este afectată de vicii fundamentale care se exprimă prin încălcarea esențială a dreptului garantat de Convenție - cel care cade sub incidența art.4 Protocolul nr. 7 la Convenție, cât și sub incidența recomandării Comitetului de Miniștri a Consiliului Europei din (2006) unde: „Un făptaș nu va fi niciodată pedepsit de două ori pentru aceeași faptă sau pentru același comportament.” În speță însă pentru aceeași faptă s-au inițiat două cauze penale, una fiind încetată. În așa mod, ordonanța privind pornirea urmăririi penale din 22.06.2018 este afectată de nulitate, în-consecință, toate actele de procedură sunt afectate de nulitate în baza principiului „Fructele pomului otrăvit”, reținut de CEDO în cauza Gofgen c. Germaniei și de Curtea Supremă de Justiție în decizia nr. XXXXX din 25.04.2008. Potrivit art. 7 alin. (1) CPP, procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției și ale prezentului cod;

- investigația în cazul dat și în special, abordarea organului de urmărire penală și a procurorului nu au corespuns cerințelor inerente, prin prisma art. 19 alin. (3), 254, 274 din Codul de procedură penală, ce țin de examinarea completă și multilaterală a cazului, fiind efectuată o investigație insuficientă, urmare a căreia s-a adoptat o decizie pripită, tară a dispune de probe concludente, utile și pertinente ce ar indica cert la corectitudinea și legalitatea soluției adoptate. Relevant speței este și faptul că CEDO a formulat cerințe privitoare la desfășurarea unui proces pentru ca el să fie echitabil, așa cum impune art.6 parag. 1 din Convenție;

- nu s-a ținut cont de Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre huliganism nr.4 din 19.(56.20 06, modificată prin HP CSJ nr.6 din 15.05.2017 în care

este statuat că, „...instanțele judecătorești urmează să delimiteze huliganismul de alte infracțiuni în dependență de sensul și orientarea intenției făptuitorului, de motivele, scopurile și circumstanțele acțiunilor săvârșite de el. Insultele, loviturile, cauzarea vătămărilor corporale ușoare, medii, grave și alte acțiuni de acest fel, săvârșite în familie, apartament, în privința rudelor, cunoscuților și provocate de relațiile personale ostile etc., vor fi calificate în baza articolelor Codului penal ce prevăd răspunderea pentru infracțiunile împotriva vieții și sănătății persoanei. Însă, în cazurile în care asemenea acțiuni au fost însoțite de o încălcare grosolană evidentă a ordinii publice de către făptuitor și au exprimat o vădită lipsă de respect față de societate, aceste acțiuni urmează a fi calificate drept huliganism ...”. În speță, acțiunile inculpatului sunt ilegale, aceste acțiuni fiind inadmisibile într-o societate democratică, însă ele nu constituie elementul unei infracțiuni de huliganism. Conflictul a fost unul minor, într-un cerc restrâns de persoane, fără a fi tulburată ordinea publică și liniștea cetățenilor, de asemeni careva leziuni corporale nu au fost.;

- în cadrul urmăririi penale în privința lui Frunza Dmitri, pe episodul din 16.03.2018 a fost dispusă o hotărâre a organului de urmărire penală de a nu începe urmărirea penală cu clasarea procesului pentru aceeași faptă de care este învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(1) Cod Penal, hotărâre care de fapt până în prezent nu este anulată, astfel poartă putere juridică, considerăm onorată instanță că urmează a 11 încetat procesul penal pe acest capăt de învinuire (episodul din 16.03.2018) cauza penală nr. XXXXX”

6. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 14 iulie 2020, a fost respins ca fiind nefondat, apelul avocatului Parpalac Aurelia în numele inculpatului și cel suplimentar al avocatului Muntean Ivan în numele inculpatului.

A fost admis apelul declarat de procurorul în Procuratura raionului Căușeni, Postica Aurel și cel suplimentar al procurorului în Procuratura de Circumscripție Chișinău Scutelnic Cătălin, casată sentința în partea condamnării în baza articolului 287 alin. (1) Cod penal (episodul din 28 iunie 2019) și în partea pedepsei definitive, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru primă instanță, prin care:

Frunza Dmitri a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de articolul 287 alin. (3) Cod penal (episodul din 28 iunie 2019) și s-a aplicat pedeapsă cu închisoare de 3 (trei) ani și 6 (șase) luni în penitenciar de tip semiînchis.

Au fost menținute dispozițiile sentinței privind celelalte episoade de condamnare.

Frunza Dmitri în conformitate cu prevederile articolului 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate în baza articolelor 287 alin. (2) lit. b) Cod penal (episodul din 12.11.2017), 287 alin. (1) Cod penal (episodul din 16.03.2018), 287 alin. (1) Cod penal (episodul din 24.05.2018) și 287 alin. (3) Cod penal (episodul din 28 iunie 2019), sa fost pedepsit definitiv cu închisoare la 5 (cinci) ani în penitenciar de tip semiînchis.

Au fost menținute celelalte dispoziții ale sentinței.

Termenul executării pedepsei stabilit inculpatului Frunza Dmitri, urmând a fi calculat din 14 iulie 2020, cu includerea timpului reținerii arestării preventive și arestării la domiciliu: din 28 iunie 2019 până la data pronunțării deciziei.

6.1 În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că, în ședința de judecată în apel au fost verificate, sub aspectul cercetării suplimentare, probele materiale cercetate în ședința de judecată în primă instanță: declarațiile părții vătămate Chiriac Vasile (vol. V, f.d.38); declarațiile martorului Socolova Eugenia (vol. V, f.d.45); declarațiile martorului Spatari Vasile (vol. V, f.d.46); declarațiile martorului Popușoi Petru (vol. V, f.d.168); declarațiile martorului Cheslița Alexandru (vol. V, f.d.234); declarațiile martorului Șîrac Pavel (vol. V); plângerea din 13.11.2017, adresată IP Căușeni, conform căreia Chiriac Vasile solicită să fie atras la răspunderea penală cet. Frunza Dmitri și cet. Dintov Dumitru, care la data de 12.11.2017 orele serii, i-au rupt hainele de pe el, l-au amenințat cu răfuială fizică, l-au pus forțat să danseze jocuri erotice, după care cu lampa de benzină, i-au provocat arsuri pe corp, apoi l-au maltratat aplicându-i lovituri cu pumnii și picioarele peste corp cauzându-i dureri fizice (f.d.7); procesul-verbal de cercetare la fața locului și Planșa fotografică din 13.11.2017, conform căreia, obiectul cercetării fiind gospodăria cet. Frunza Igor din s. Copanca, r. Căușeni, de la fața locului fiind ridicate un ciocan din fier cu mâner de lemn și tub cu vopsea pulverizantă Joker (f.d.9-11); ordonanță de recunoaștere a corpurilor delict la cauza penală din 15.12.2017, conform căreia, a fost recunoscut și anexat la cauza penală în calitate de corpuri delict a un ciocan de fier cu mâner de lemn și un tub cu vopsea cu inscripția „Joker”, ridicate la data de 13.11.2017, prin procesul-verbal de cercetare la fața locului de la domiciliul cet. Frunza Igor (f.d.12); - procesul-verbal de cercetare la fața locului din 15.11.2017 și Planșa fotografică, conform căreia, șeful de post al IP Căușeni, s. Voitenco, efectuând cercetarea în incinta P.P Copanca din sediul Primăriei, în prezența reprezentantului legal Golubțova Natalia și a minorului XXXXX, obiectul cercetării fiind telefonul mobil de culoare orange de model „Rio Play Explax”, la fața locului au fost ridicate înregistrările video din telefonul mobil de model Rio Play (f.d.14-16); ordonanța de recunoaștere a corpului delict la cauza penală din 01.12.2017, conform căreia, a fost recunoscut în calitate de corp delict CD-ul, pe care sunt stocate secvențele video ridicate prin procesul-verbal de cercetare la fața locului din data de 15.11.2017, de pe telefonul mobil ce aparține cet. Păpușoi Petru, care se păstrează la cauza penală nr. XXXXX (f.d.19); ordonanțele de ridicare, Procesul-verbal de examinare a obiectului, Tabelul Ilustrativ și Ordonanța de recunoaștere a corpurilor delict la cauza penală din 20.11.2017, conform cărora, au fost ridicate, examinate și recunoscute în calitate de corp delict: o pereche de chiloți bărbățești de culoare albastră, o cămașă de culoare sură, o scurtă de culoare neagră cu glugă, o pereche de pantaloni bărbățești de culoare neagră, o pereche de ciorapi bărbățești (f.d.27-32); raportul de Expertiză Judiciară nr. XXXXX din 10.01.2018, conform căreia, fiind examinate datele documentelor medicale a Raportului de constatare nr. 379 din 14.11.2017 pe numele cet. Chiriac Vasile, în urma examinării medico-legale, sa constatat: arsurile termice grad I la nivelul toracelui anterior și la nivelul labei piciorului sting, care

au putut fi cauzate în rezultatul acțiunii termice flăcări; echimoză la nivelul fetei, echimoză la nivelul brațului drept, excoriație în regiunea lombară, excoriație la nivelul coapsei stângi, care au fost produse în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur; posibil în timpul și circumstanțele indicate, se califică ca vătămare corporală neînsemnată. Luând în considerație localizarea anatomică și caracterul morfologic al leziunilor corporale depistate, producerea acestora în rezultatul căderii libere a corpului din poziția verticală-se exclud (f.d.44-45); procesul-verbal de confruntare din 04.12.2017 între partea vătămată Chiriac Vasile și bănuitul Frunza Dmitri, conform căruia, în cadrul confruntării, părțile și-au menținut declarațiile (f.d.117-119); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 10.04.2018, conform căruia, cercetarea s-a efectuat în s. Copanca, fiind stabilită distanța str. Viilor, str. Căușenilor și str. Cogălniceanu, de la domiciliile cet. Frunza Dmitri, Chiriac Vasile și Sviscirov Nicolai (f.d.174-175); Încheierea Judecătorei Căușeni, sediul Central din 13.04.2018, prin care s-a autorizat ridicarea de la compania de telefonie mobile, SA „Orange” a informației privind convorbirile telefonice efectuate de pe numărul care aparține învinuitului Frunza Dmitri, în perioada 12.11.2017 până la 13.11.2017 (f.d.180-181); procesul-verbal de examinare a obiectului din 13.06.2018, conform căruia, obiectul examinării fiind lista de apeluri remisă în data de 21.04.2018 ora 13:10:21, efectuate de pe numărul care aparține învinuitului Frunza Dmitri, în perioada de timp 12.11.2017 ora 00:00:00 până la 13.11.2017 ora 23:50:59 (f.d.192-193); procesul-verbal de confruntare din 15.06.2018 între partea vătămată Chiriac Vasile și martorul Cudacov Alexandru, conform căruia, partea vătămată a insistat că a fost dezbrăcat cu forța de către Frunza Dmitri și Dumitru Dintov și în acel moment a fost prezent și Alexandru Cudacov și ceilalți, iar sora lui Frunza Dmitri la întrebat dacă îi este rușine să se dezbrace. Martorul a negat că ar fi văzut cum a ajuns să fie dezbrăcat partea vătămată, a văzut doar cum acesta singur în timpul dansului și-a scos maioul, apoi iar l-a îmbrăcat, apoi a plecat după vin cu Pavel Sîriac și Alexandru Chiseliță, iar când a revenit, partea vătămată era deja cu pielea și în această stare a servit cu ei vin. În timp ce Vasile Chiriac cu Frunza Dmitri și Dintov Dumitru se clarificau cu sticla stricată el a ieșit la motocicletă afară cu Pavel Sîriac, posibil și cu Alexandru Chiseliță, iar când a revenit a văzut că Dumitru Dintov și Vasile Chiriac erau ambii cu părul în cap pârlit (f.d.194-196); procesul-verbal de confruntare din 15.06.2018 între martorul minor Frunza Mihail și martorul Cudacov Alexandru, conform căruia, martorul minor a declarat că nu poate afirma cu certitudine că Vasile Chiriac a luat lampa din mână de la Alexandru Cudacov și apoi a mers și l-a pârlit pe Dumitru Dintov, iar acesta la rândul său ca reacție l-a pârlit pe Vasile Chiriac. A menționat că declarațiile sale făcute în calitate de martor sunt corecte, însă posibil ar fi încurcat ceva (f.d.252); cererea depusă de Musteață Pavel, prin care confirmă că nu dorește să fie recunoscut în calitate de parte vătămată în cadrul procesului penal, pe faptul că la data de 16.03.2018, aproximativ orele 20.00, cet. Frunza Dumitru l-a agresat fizic în domiciliul cet. Saratinean Eugen din sat. Copanca r. Căușeni, deoarece pe faptul dat s-au împăcat și nu are careva pretenții de ordin moral s-au material, față de ultimul (f.d.14); - ordonanța de începere a urmăririi

penale pe cauza penală nr. XXXXX din 04.10.2018, în baza art. 287 al. (1) Cod penal (f.d.1); raportul ofițerului urmăririi penale al SUP a IP Căușeni, Nicolai Noroșian din 24.09.2018, conform căruia, stabilind că, la 25.06.2018 în cadrul examinării plângerii cet. Muntean Nelea s-a dispus neînceperea urmăririi penale în temeiul retragerii de către victimă a plângerii prealabile, menționând că în cadrul procesului penal, s-a stabilit că Dmitri Frunza a comis la 24.05.2018 și alte acțiuni ce excedă prevederile art. 179 din Codul penal, deja fiind în domiciliu a deteriorat geamurile de la ușa din domiciliu și a insultat toate persoanele ce se aflau în domiciliu, aplicând violență față de Nelea Muntean și fiica acesteia care încerca să stopeze acțiunile violente ale lui Dmitri Frunza, astfel, impunându-se necesitatea verificării în mod separate acțiunilor lui Frunza Dmitri, în ordinea art. 274 Codul penal, sub aspectul de huliganism penal, solicitând permisiunea de a înregistra faptul dat în REI 1, pentru examinare în prisma art. 274 CPP (f.d.5); ordonanța și procesul-verbal de ridicare din 24.09.2018, conform căroră, ofițerul de urmărire penale, inspectorul superior Nicolai Noroșian, examinând materialele procesului penal înregistrat în R-1 nr. 635 din 24.09.2018, a efectuat ridicarea din cadrul materialului înregistrat în R-1 nr. 335 din 24.05.2018, a copiilor unui șir de acte (f.d.8); plângerea din 24.05.2018, adresată OUP al IP Căușeni, conform căreia, Muntean Nelea, solicită să fie atras la răspundere penală cet. Frunza Dmitri care la data de 24.05.2018 orele 05.00, fără permisiune a intrat în domiciliu unde a agresat-o fizic lovind-o cu pumnii în regiunea feței, cauzându-i dureri fizice, numind-o cu diferite cuvinte necenzurate, fapt prin ce i-a înjosit onoarea și demnitatea personală, la rugămintea de a părăsi domiciliul, ultimul categoric refuza, după ce i-a deteriorat sticla de la ușa de la intrare (f.d.9); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 24.05.2018, conform căruia, obiectul cercetării fiind domiciliul cet. Muntean Nelea, situat în s. Copanca, r. Căușeni (f.d.10-11); procesul-verbal nr.35 din 24.05.2018 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei, din care urmează că, în urma examinării medicale pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, s-a stabilit că cet. Frunza Dmitri, se afla în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat având concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de 0,69 mg/l. (f.d.22); procesul - verbal de cercetare la fața locului din 28.05.2019 și Tabelul ilustrativ, conform căruia, obiectul cercetării fiind intersecția străzii Sindicatelor cu str. Viilor din s. Copanca, r. Căușeni (vol. I, f.d.8-11); ordonanța, procesul-verbal de ridicare și tabelul ilustrativ din 28.06.2019, conform căruia, de la Frunza Dmitri din s. Copanca, r. Căușeni, a fost ridicată o armă de vânătoare cu țeavă lisă de model IJ-18 cu numărul mecanismului XXXXX, numărul ulucului 07180 (f.d.12); ordonanța de recunoaștere a corpurilor delictive și procesul-verbal de examinare a obiectului din 01.07.2019, conform căroră, a fost recunoscut și ridicat în calitate de corp delict o armă de vânătoare de model IJ-18 cu numărul mecanismului XXXXX, numărul ulucului XXXXX (f. d 14-15); Conform informațiilor șefului IP Căușeni, comisar-șef Vitalie Arnăutu, la data de 03.07.2019, fiind verificată în RSA arma de vânătoare cu țeavă lisă de model IJ-18 cu nr. ulucului XXXXX, mecanismul și țeava cu nr. XXXXX, s-a stabilit că careva informații pe arma menționată lipsește, iar

Frunza Dmitri, fiind verificat în R.S.A, s-a stabilit că nu este deținător de careva arme de foc (f.d.17- 18); procesul - verbal nr.55 din 28.06.2019 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei, din care urmează că, Frunza Dmitri a refuzat de expertiză (f.d.31);

Verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate, pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și probelor administrate de prima instanță, audiind suplimentar inculpatul Frunza Dmitri, instanța de apel a constatat că:

- La data de 28.06.2019, aproximativ la orele 10.30, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se într-un loc public, în esența art. 131 lit. b) din Codul penal, pe str. Sindicatelor, din s. Copanca, r-nul Căușeni, în apropierea magazinului alimentare „Vozian Grigore”, în prezența lui Colța Ivan, Nagaranscaia Valentina, precum și a altor persoane, intenționat și fără nici-un motiv, încălcând grosolan ordinea publică și manifestând o lipsă totală de respect față de societate, având un comportament neadecvat, a efectuat mai multe împușcături în aer, cu armă de vânatoare (pe care o deținea ilegal) de model IJ-18 cu seria nr. XXXXX, în rezultatul cărora, mai multe persoane din apropierea locului faptei s-au speriat. Ulterior, colaboratorii de poliție ai IP Căușeni, având intenția curmării acțiunilor numitului Frunza Dmitri, l-au depistat într-un domiciliu abandonat, în apropierea magazinului de pe str. Sindicatelor, din s. Copanca, r-nul Căușeni, și i-au solicitat să urce în automobilul de serviciu, pentru a fi transportat la Inspectoratul de Poliție, în vederea documentării cauzei, însă ultimul, continuându-și acțiunile sale infracționale, încălcând grosolan ordinea publică, manifestând o lipsă totală de respect față de societate, și având un comportament agresiv, nu s-a subordonat cerințelor legale ale colaboratorilor de poliție, iar drept rezultat, Frunza Dmitri a fost urcat forțat în automobilul de serviciu.

Instanța de apel a reiterat că, vinovăția inculpatului Frunza Dmitri în săvârșirea infracțiunii pe episodul din 28.06.2019 se dovedește prin probatoriul administrat în cauză și reapreciat în condițiile legii.

În atare considerente prima instanță neîntemeiat a recalificat acțiunile inculpatului la articolul 287 alin. (1) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat aplicarea sau încercarea aplicării armei de către inculpat față de colaboratorii de poliție care au venit să curme acțiunile inculpatului sau față de persoanele aflate în localitate, or, conform declarațiilor martorului Glodea Anatolie (vol. V, f.d.55) care a declarat în fața instanței că el și colegul său Molodeț Vitalie au fost telefonați de către vânzătoarea de la magazin și informați că inculpatul Frunza Dmitri fiind în stare de ebrietate umblă prin sat și împușcă pe străzi; martorului Molodeț Vitalie (vol. V, f.d.167) care a confirmat că organul de poliție a fost informat că inculpatul Frunza Dmitri efectuează împușcături din armă în apropierea magazinului din sat; martorului Nagaranscaia Valea (vol. V, f.d.196) care a confirmat că la data de 28.06.2019 a auzit împușcături pe străzile din sat, din care considerente s-a speriat și a grăbit pasul; martorului Burac Maria (vol. V, f.d.203) care a declarat în fața instanței că a auzit mai multe împușcături pe drum în sat de

la ce s-a speriat și a intrat în casă; martorul Iachimova Ecaterina care de asemenea a confirmat că a auzit împușcături de la care s-a speriat, ba mai mult ca atât de la aceste împușcături s-a speriat și nepoțica sa; se constată cu certitudine că inculpatul Frunza Dmitri la data comiterii infracțiunii la 28.06.2019 a aplicat acea armă de vânătoare de model IJ-18 cu seria nr. XXXXX pe care o deținea ilegal.

În context, instanța de apel a reținut că un rol important în vederea interpretării și aplicării prevederilor articolului 287 alin. (3) Cod penal este identificarea înțelesului noțiunii „aplicarea sau încercarea aplicării armei”.

Prin urmare, instanța de apel a consemnat: a) efectuarea de împușcături la locul faptei; b) lovirea victimei cu arma albă; c) aplicarea directă a armei de autoapărare; d) demonstrarea armei, în scopul înfricoșării, etc.

Mai mult ca atât, va fi considerată infracțiune de huliganism, prevăzută la articolul 287 Cod penal și nu contravenție reglementată la art. art. 354, 357 sau 363 Cod contravențional, dacă făptuitorul nu se limitează doar la: - acostarea jignitoare, în locuri publice, a persoanei fizice, tulburarea ordinii publice; - tulburarea liniștii în timpul nopții, alte acțiuni similare; - tragerea din armă de foc, în locuri publice, în locuri rezervate pentru tragere, dar cu încălcarea modului stabilit, însă mai recurge și la aplicarea violenței, la amenințarea, cu aplicarea violenței sau la opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane, care curmă actele huliganice.

În astfel de circumstanțe, fapta comisă depășește gradul de pericol social al unei contravenții, atingând gradul de pericol social al unei infracțiuni.

Aplicarea sau intenția de a aplica arma de foc, diferite cuțite, boxe sau diferite arme albe, precum și alte obiecte, inclusiv cele special adaptate pentru vătămarea integrității corporale la săvârșirea actelor de huliganism, constituie temei pentru calificarea infracțiunii în baza alin. (3) art. 287 Cod penal, nu numai în acele cazuri în care vinovatul cu ajutorul lor cauzează sau intenționează să cauzeze vătămări corporale, dar și atunci când utilizarea obiectelor menționate în procesul actelor huliganice creează un pericol real pentru viața și sănătatea cetățenilor.

Pe linia de concluzii cu privire la vinovăția inculpatului Frunza Dmitri în săvârșirea faptei criminale constatate pe episodul din 28 iunie 2019, prin determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii prevăzute de norma penală specială, instanța de apel a calificat fapta reținută în sarcina inculpatului Frunza Dmitri în baza articolului 287 alin. (3) Cod penal: săvârșirea huliganismului agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obraznicie deosebită dacă au fost săvârșite cu aplicarea armei.

Instanța de apel a menționat că, nerecunoașterea vinovăției nu echivalează cu achitarea inculpatului Frunza Dmitri, devreme ce probele prezentate în sprijinul învinuirii, cercetate și verificate în ședința instanței de apel, dovedesc cu

certitudine săvârșirea infracțiunii reținute în sarcina inculpatului în baza articolului 287 alin. (3) Cod penal, pe episodul din 28 iunie 2019.

Instanța de apel soluționând chestiunea cu privire la pedeapsă, ce urmează a fi aplicată inculpatului Frunza D. pe episodul din 28 iunie 2019, i-a în considerație prevederile stipulate în articolele 7, 61, 70, 75 și 84 Cod penal. Inculpatul Frunza D., anterior a fost condamnat, la evidența medicului narcolog sau psihiatru nu se află, are un copil minor, infracțiunea săvârșită, conform articolului 16 alin. (4) Cod penal, se clasifică ca fiind gravă.

În speță, instanța de apel a reținut că se constată cazul unui concurs de infracțiuni, or, inculpatul Frunza Dmitri a săvârșit mai multe infracțiuni fără să fi fost condamnat pentru vreuna din ele. În atare situație sunt aplicabile prevederile articolului 84 alin. (1) Cod penal, care reglementează aplicarea pedepsei în cazul unui concurs de infracțiuni și, respectiv, inculpatul se pedepsește pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate în baza articolelor 287 alin. (2) lit. b) Cod penal (episodul din 12.11.2017), 287 alin. (1) Cod penal (episodul din 16.03.2018), 287 alin. (1) Cod penal (episodul din 24.05.2018) și 287 alin. (3) Cod penal (episodul din 28 iunie 2019), definitiv cu închisoare în penitenciar de tip semiînchis. 16. În ordinea considerentelor relevate supra, se apreciază că prima instanță a stabilit în privința inculpatului Frunza Dmitri o situație de fapt inexactă și, respectiv, a reținut o situație de drept incorectă, ca urmare a aprecierii greșite a probelor administrate în cauză pe episodul din 28 iunie 2019.

Instanța de apel a relevat că, soluția pronunțată de prima instanță în privința inculpatului Frunza Dmitri nu este consecința unei activități eficiente de judecată, or, sentința de condamnare în baza articolului 287 alin. (1) Cod penal pe episodul din 28 iunie 2019, trebuie să se bazeze pe probe apreciate în mod obiectiv și sub toate aspectele, precum și pe fapte veridice bine dovedite, care să nu provoace dubii, ceea ce se impunea în speță, dar nu s-a efectuat de prima instanță.

În speță, fapta comisă de inculpatul Frunza Dmitri la 28 iunie 2019 este minimizată de prima instanță în coraport cu gradul de pericol social al infracțiunii reținute în sarcina acestuia, conform articolului 287 alin. (3) Cod penal. Inculpatul Frunza Dmitri nu s-a limitat doar la acțiunile huliganice îndreptate împotriva persoanelor însoțite de aplicarea violenței care prin conținutul lor se deosebesc prin obrăznicie deosebită, însă, a recurs și la aplicarea armei în loc public, acțiunile lui având un caracter complex, care include de rând cu încălcarea grosolană a ordinii publice, manifestată prin tulburarea ordinii publice, însoțite cu amenințarea aplicării violenței față de victime, și aplicarea armei.

În funcție de circumstanțele concrete ale faptei comise de inculpatul Frunza Dmitri, motivul condiționat de dorința de a-și demonstra atitudinea sfidătoare față de mediul în care se afla, lipsa unui scop rațional însoțit de o izbucnire emoțională și nemotivată sau bazată pe un pretext nesemnificativ și disproportionat - conduce la concluzia certă privind caracterul huliganic agravat al acțiunilor lui Frunza Dmitri.

Prin urmare, sunt nefondate considerentele și concluziile cuprinse în sentință cu privire la aprecierea probelor administrate în cauză și, respectiv, la

calificarea efectuată în sarcina inculpatului Frunza D. în baza art. 287 alin. (1) Cod penal pe episodul din 28 iunie 2019.

Procedând în asemenea mod, prima instanță n-a acordat deplină eficiență prevederilor stipulate în articolele 101, 384 alin. (3) și 389 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, precum și n-a ținut seama de recomandările oferite de Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 5 din 19.06.2006 „Privind sentința judecătorească.”

Cu privire la motivele invocate de către partea apărării, sub aspectul achitării inculpatului de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de articolele 287 alin. (2) lit. b) Cod penal (episodul din 12.11.2017), 287 alin. (1) Cod penal (episodul din 16.03.2018), 287 alin. (1) Cod penal (episodul din 24.05.2018), instanța de apel le-a apreciat ca fiind nefondate.

Instanța de apel a relatat că, urmărirea penală și judecata în primă instanță s-au desfășurat în strictă conformitate cu procedura prevăzută de lege și, respectiv, nu se constată încălcări care atrag nulitatea probelor administrate și a actelor procedurale efectuate.

Totodată, probele prezentate în ședința de judecată relevate la pct. 11-12 și puse la baza sentinței de condamnare a inculpatului Frunza Dmitri, fiind obținute legal, sânt admisibile conform prevederilor articolului 95 Cod de procedură penală și sânt apreciate conform prevederilor articolului 101 Cod de procedură penală.

Instanța de apel a reținut că, sentința cuprinde elementele definitorii condamnării lui Frunza Dmitri prevăzute de articolul 394 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, astfel sunt descrise faptele criminale, considerate ca fiind dovedite, forma și gradul de vinovăție a inculpatului Frunza Dmitri, motivele și consecințele infracțiunilor săvârșite, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care sunt respinse argumentele părții apărării.

Prin urmare, starea de fapt și de drept stabilită prin sentință în privința inculpatului Frunza Dmitri concordă cu probele administrate și apreciate de prima instanță.

În contextul evaluării activității primei instanțe cu privire la aprecierea probelor administrate în cauză, nu există temei pentru a da o nouă apreciere probelor puse la baza condamnării inculpatului Frunza Dmitri, instanța de apel fiind solidară cu concluziile cuprinse în sentință, dat fiind că sunt motivate temeinic și legal, sub aspectul, că vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunilor imputate este dovedită cu certitudine prin probatoriul administrat în cadrul procesului penal.

Față de lucrul judecat de primă instanță, instanța de apel a constatat o motivarea amplă și temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu fapta reținută în sarcina inculpatului Frunza Dmitri, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Probele administrate și apreciate de prima instanță – relevate în cuprinsul sentinței, verificate în ședința instanței de apel, dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului Frunza Dmitri, în săvârșirea infracțiunilor prevăzute la articolele 287 alin. (2) lit. b) Cod penal (episodul din 12.11.2017), 287 alin. (1) Cod penal (episodul din 16.03.2018), 287 alin. (1) Cod penal (episodul din 24.05.2018).

Instanța de apel a menționat că, nerecunoașterea vinovăției inculpatului Frunza Dmitri nu echivalează cu achitarea acestuia, de vreme ce probele prezentate în sprijinul învinuirii, cercetate și apreciate în modul cuvenit, demonstrează cu certitudine participarea lui la săvârșirea infracțiunilor imputate.

Astfel, versiunea inculpatului Frunza Dmitri nu are acoperire probatorie și se combate complet prin împrejurările stabilite și probele administrate în cauză.

În atare situație este corectă concluzia primei instanțe privind determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptelor prejudiciabile săvârșite de inculpatul Frunza Dmitri și semnele componente de infracțiuni prevăzute la:

- episodul din 12.11.2017: articolul 287 alin. (2), lit. b) Cod penal: huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, săvârșite de două sau mai multe persoane;

- episodul din 16.03.2018: articolul 287 alin. (1) Cod penal: huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor și de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită;

- episodul din 25.05.2018: articolul 287 alin. (1) Cod penal: huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, precum și acțiunile care prin conținutul lor se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită.

Pe această linie de concluzii, instanța de apel a considerat corect soluționată și chestiunea privind pedeapsa aplicată inculpatului Frunza Dmitri, aceasta fiind în limitele legii.

La soluționarea chestiunii respective, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor articolelor 7, 61 și 75 Cod penal. În sentință se cuprind datele privind persoana inculpatului Frunza Dmitri și circumstanțele care influențează asupra pedepsei, fiind luate în considerație gravitatea infracțiunilor săvârșite, care, potrivit articolului 16 alin. (3) și (4) Cod penal, se clasifică ca fiind mai puțin grave și gravă. Prima instanță motivat a stabilit categoria și măsura de pedeapsă și, în așa mod, corect a concluzionat că scopul pedepsei se v-a obține în condițiile categoriei și măsurii pedepsei cu închisoare inculpatului Frunza Dmitri, astfel temei pentru aplicarea unei pedepse mai aspre nu se constată.

Instanța de apel a considerat nefondate motivele invocate de către procuror referitoare la cheltuielile judiciare, or, conform practicii judiciare stabilite de Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție, s-a statuat că cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizei judiciare urmează a fi suportate de inculpat.

În susținerea soluției respective, se interpretează prevederile articolului 229 alin. (1), (2) și (3) Cod procedură penală conjugate la cele din articolul 227 alin. (1) Cod procedură penală, cu referire la articolul 143 alin. (2) Cod de procedură penală.

Articolul 143 alin. (2) Cod de procedură penală, potrivit căruia „ Plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat”, a fost abrogat prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, astfel, din actele dosarului se constată că prima infracțiune a fost comisă de inculpat la 12.11.2017, adică până la abrogarea art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală.

7. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către:

- procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, prin care invocând ca temei de drept prevederile art. 427 alin.(1), pct. 6), 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei în partea calificării faptei inculpatului în baza art. 287 alin.(1) Cod penal(episodul din 24.05.2018), precum și pedepsei definitive numite și în această parte a remite cauza la rejudecare;

- avocații Zaharia Procopie și Parpalac Aurelia în numele inculpatului Frunza Dmitri, prin care au solicitat casarea integrală a deciziei, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță privind achitarea lui Frunza Dmitri pe capetele de învinuire aduse, ori faptele acestuia nu întrunesc elementele constitutive ale unei infracțiuni.

7.1 În susținerea recursului procurorul a invocat că:

- nu este de acord cu soluția instanței privind recalificarea faptei imputate lui Frunza Dmitri de la art.287 alin. (2) lit. a) Cod penal (episod din 24.05.2018) la infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal, or, instanțele de fond în mod eronat au raportat circumstanțele faptei comise la norma materială de învinuire a inculpatului;

- instanța de apel a dat o apreciere greșită probelor, în derogare de la prevederile art.101 Cod de procedură penală, interpretând eronat dreptul material, soluție care nu coroborează cu celelalte probe administrate pe caz;

- instanța de apel, a acționat în derogare de la prevederile procesual penale precum și nu s-a condus de recomandările Plenului Curții Supreme de Justiție expuse în pct. 14 al Hotărârii nr. 22 din 12 decembrie 2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, iar ne pronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului;

- nu este de acord cu poziția instanțelor de fond privind calificarea faptei comise de inculpatul Frunza Dmitri la data de 24.05.2018 prin excluderea indicelui calificativ „săvârșit de către o persoană care anterior a săvârșit act de huliganism”,

or, acea motivare adusă de către instanțe în această parte este una contrară dreptului material;

- în situația în care instanțele de judecată corect au constatat realizată fapta infracțională descrisă în actul de învinuire și corect au constatat dovedită vinovăția lui Frunza Dmitri în comiterea acesteia, atunci în mod greșit au dat interpretare cadrului legal și greșit au apreciat componența de infracțiune incriminată inculpatului;

- în motivarea soluției, instanțele au expus că „acuzarea și-a întemeiat soluția de calificare în baza art. 287 alin.(2) lit. a) Cod penal, pe faptul că a expediat în instanța de judecată două cauze penale în care se învinuiește Frunza Dmitri de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(1) și de art. 287 alin.(2) lit. b) Cod penal, însă totodată au invocat că „atât timp cât în privința inculpatului Frunza Dmitri nu a fost emisă o sentință de condamnarea pentru comiterea unui act de huliganism, acțiunile pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(2) lit. a) Cod penal, urmează a fi recalificate de la alin.(2) la alin.(1) art. 287 Cod penal;

- motivarea instanțelor de judecată este contrară atât dreptului material, cât și practicii instituite la examinarea cauzelor analogice, or, prin acceptarea poziției expuse de către instanțe, v-a fi încălcat principiul non bis in idem din care se deduce că nimeni nu poate fi supus răspunderii de două ori pentru una și aceeași faptă;

- constatarea făcută de instanțe urmează a fi interpretată total în contrar, or, anume reieșind din faptul că inculpatul Frunza Dmitri fiind diferit justiției pentru comiterea mai multor fapte de huliganism și fără a fi supus răspunderii pentru vreo una din acestea și condiționează calificarea acțiunilor dânsului în baza art. 287 alin.(2) lit. a) Cod penal.

7.2 În susținerea recursului avocației Procopie Zaharia și Parpalac Aurelia în numele inculpatului au invocat că:

- pe capătul de învinuire a inculpatului Frunza Dmitri de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(2) Cod penal, pe episodul de la domiciliul soților Muntean Alexandru și Nelea, reîncadrat de către instanța de fond în baza art. 287 alin.(1) Cod penal, s-a dat o apreciere greșită atât probelor administrate la cauză cât și circumstanțelor care au avut loc, acestea incorect fiind apreciate și de către instanțele de fond la examinarea cauzei;

- inculpatul Frunza Dmitri a fost invitat însăși de stăpânul casei pentru a sta la masă, fapt care l-au făcut și totul era normal până când s-a trezit Munteanu Nelea și a cerut să stea și ea cu ei la masă și să servească băuturi cu ei, fapt care nu i-a plăcut soțului Munteanu Alexandru, care a început scandal cu soția, iar ulterior Munteanu Nelea împreună cu fiica sa Munteanu Svetlana au început să-l ofenseze pe inculpatul Frunza Dmitri cu diferite cuvinte murdare, după care i-au solicitat să părăsească domiciliul lor, însă Frunza Dmitri a refuzat inițial să plece deoarece stăpânul casei Munteanu Alexandru care de fapt l-a poftit la masă nu era de acord cu voințele membrilor săi de familie și dorea în continuare să stea cu oaspetele și prietenul său Frunza Dmitri la masă. Frunza Dmitri văzând atmosfera de scandal creată între membrii familiei a hotărât să iasă, mai mult ca atât, ultimul stând la

masă a fost tras de haină cu intenția de a fi ridicat cu forța de la masă de către Munteanu Svetlana, după care Frunza Dmitri a părăsit domiciliul familiei Munteanu;

- în acțiunile inculpatului Frunza Dmitri nu este prezent obiectul juridic primar care constituie în fapta că acțiunile făptuitorului trebuie să se deosebească printr-un cinism sau obraznicie deosebită;

- nici în cadrul ședinței de judecată și nici în cadrul anchetei penale nu a fost demonstrat că prin acțiunile sale inculpatul ar fi încălcat anume grosolan ordinea publică, or, careva probe care ar fi deranjat sau tulburat liniștea vecinilor nu s-au prezentat;

- în cadrul cercetării judecătorești pretinsa învinuire adusă lui Frunza Dmitri nu și-a găsit confirmare, deoarece concluziile instanțelor de fond sunt incorecte;

- inculpatul Frunza Dmitri nu a efectuat împușcături din armă și nu a amenințat colaboratorii de poliție, iar în cadrul ședinței instanței de fond nu s-a demonstrat prin nici o probă că Frunza Dmitri ar fi aplicat o careva armă în privința colaboratorilor de poliție, sau ar fi tras din armă, sau ar fi aplicat-o față de careva cetățeni din s. Copanca;

- cât privește faptul nesubordonării lui Frunza Dmitri cerințelor colaboratorilor de poliție la data de 28.06.2019, între orele 09:00 – 11:00, acesta a fost deja sancționat contravențional la data de 22.10.2019 în baza art. 353 alin.(1) și art. 336 Cod contravențional, or, persoana nu poate fi pedepsită de două ori pentru una și aceeași acuzație față de care există deja o hotărâre judecătorească pronunțată cu caracter irevocabil, or, această circumstanță pune la orice dubiu de rezonabilitate pct. 11 din conținutul sentinței instanței de fond, precum că faptele antisociale pe care le-a săvârșit inculpatul indignând publicul cu exercitarea actelor de împotrivire de a se subordona cerințelor colaboratorilor de poliție, ar permite o dublă încadrare a acțiunilor acestuia și sub aspect penal, or acesta nu s-a exprimat cu cuvinte injurioase în adresa colaboratorilor de poliție sau în adresa căror-va cetățeni, nu a tulburat liniștea nimănui, nu s-a manifestat prin careva acțiuni obraznice;

- de către Frunza Dmitri nu s-a efectuat o careva împușcătură din armă și acesta nu este un careva deținător al cărei-va arme, respectiv nu se atestă componența de infracțiune prevăzută la art. 287 alin.(3) Cod penal;

- la baza oricărei învinuiri, indiferent de gradul ei de gravitate, trebuie puse probe pertinente, concludente, veridice și legal administrate, iar acuzatorului de stat i se atribuie un rol activ în înlăturarea oricăror dubii în probarea vinovăției apărute în cadrul cercetării judecătorești sub riscul respingerii învinuirii.

6. Referință asupra recursurilor declarate nu a fost depusă

7. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din

dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze total, atunci când se constată admiterea erorilor de drept, de natură să afecteze echitatea desfășurării procesului și care au avut drept consecință adoptarea unei hotărâri contradictorii și nemotivate.

Totodată, Colegiul evidențiază și prevederile art. 414 Cod de procedură penală, în care se stipulează asupra căror chestiuni de fapt și de drept urmează să se expună instanța, la etapa judecării cauzei în procedura de apel.

În particular, la chestiunile de fapt se atribuie următoarele aspecte: dacă fapta reținută a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Conform art. 325 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Modificarea învinuirii în instanța de judecată se admite dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului și nu se lezează dreptul lui la apărare. În corespundere cu art. 66 alin. (1), (2) pct. 1) Cod de procedură penală, inculpatul are dreptul la apărare și dreptul să știe pentru ce faptă este învinuit.

Atât în cadrul ședinței de judecată, cât și în instanța de apel, inculpatul, apărarea au pledat pentru pronunțarea unei sentințe de achitare pe învinuirea adusă în rechizitoriu.

Așadar, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urma să expună în hotărârea adoptată situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăția inculpatului pentru fapta stabilită și reîncadrarea juridică a faptelor săvârșite de către acesta.

Însă, în cauza deferită judecării instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate de legislator.

Reieșind din sumarul recursurilor declarate, se constată că acestea sunt întemeiate pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 12) Cod de procedură penală, invocând incidența cazului de casare pe motiv că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, precum și faptei săvârșite și s-a dat o încadrare juridică greșită.

Colegiul atestă că, criticele procurorului, în esență, se referă la faptul că instanțele de fond au recalificat și reîncadrat acțiunile inculpatului Frunza Dmitri din art.287 alin.(2) lit. a) Cod penal în baza art. 287 alin.(1) Cod penal, fără o apreciere corespunzătoare a totalității probelor administrate la caz, care în opinia acuzatorului confirmă vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate prin rechizitoriu(episodul din 24.05.2018), iar partea apărării critică decizia recurată prin prisma faptului că concluziile expuse de instanțele de fond nu se bazează pe probe care ar demonstra vinovăția inculpatului, precum și nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Verificând criticele expuse în acest sens, în raport cu lucrările cauzei, Colegiul penal constată că acestea sunt întemeiate, deoarece instanțele de fond nu a judecat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând în cele din urmă o soluție insuficient motivată, în partea recalificării acțiunilor inculpatului Frunza Dmitri (episodul din 24.05.2018) din art.287 alin.(2) lit. a) Cod penal în art. 287 alin.(1) Cod penal, în raport cu cumulul de probe administrat la caz.

Colegiului penal reține că, instanța de apel, nerespectând întocmai prevederile art.101 Cod procedură penală, a formulat concluzii în lipsa unei analize ample a probelor, acumulate și prezentate în instanța de judecată de către partea acuzării și partea apărării cu referire la învinuirea adusă în baza art. 287 alin.(2) lit. a) Cod penal pe episodul din 24.05.2018, conform indicilor – *huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințare cu aplicarea unei asemenea violențe, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc într-un cinism sau obrăznicie deosebită, săvârșite de o persoană care anterior a săvârșit un act de huliganism.*

Astfel, este evidentă lipsa motivării hotărârii atacate, instanța de apel limitându-se doar la enumerarea probelor, fără a le da o apreciere prin prizma pertinentei, utilității, concludenței, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, fapt prin care denotă prezența erorii de drept prescrisă de pct. 6) din art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

Pentru a statua asupra acestei concluzii, Colegiul penal evidențiază într-un prim aspect faptul, că principala problemă adusă în discuție pe orice cauză penală se referă la vinovăția sau nevinovăția persoanei deferite judecății în raport cu faptele infracționale imputate acesteia prin rechizitoriu. Prin urmare, atunci când unei persoane i se impută săvârșirea unei fapte penale și i se aduce o acuzație în acest sens, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și concludente, care ar dovedi, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost comisă anume de inculpat. Pentru a conchide asupra celor expuse, probatoriul administrat în cauză urmează a fi apreciat după intima

convingere a judecătorului, care trebuie să se bazeze pe prevederile legii procesual-penale și pe analiza coroborată a tuturor probelor sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Efectuând o analiză a deciziei instanței de apel, prin prisma celor invocate pentru a fi verificate la acea etapă de control judiciar, se deduce că aceasta nu cuprinde relevarea unor considerente suficient argumentate, în vederea respingerii probatoriului pus la baza înaintării învinuirii inculpatului privind comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(2) lit. a) Cod penal.

Lecturând conținutul deciziei instanței de apel, se constată concluzionarea defectuoasă, incertă și contradictorie a instanței de apel privind recalificarea acțiunilor inculpatului de la infracțiunea prevăzută de art.287 alin.(2) li. a) Cod penal, imputată prin rechizitoriu la infracțiunea prevăzută de art.287 alin.(1) Cod penal.

Colegiul penal constată că, potrivit rechizitoriului inculpatul Frunza Dmitri (episodul din 24.05.2018) a fost învinuit de către organul de urmărire penală de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 287 alin.(2) lit. a) Cod penal.

Din lucrările dosarului, Colegiul penal lărgit reține că, partea acuzării și-a întemeiat învinuirea (episodul din 24.05.2018) prezentând ca probe inclusiv declarațiile martorului Muntean Nelea (f.d.51-52, vol. III); declarațiile martorului Muntean Svetlana (f.d.54-55, vol. III); declarațiile martorului minor Muntean Ivan (f.d.57, vol. II); procesul verbal de confruntare din 26.10.2018 (f.d.72-74, vol. III); procesul verbal de confruntare din 26.10.2018 (f.d.75-77, vol. III), pe care, reieșind din conținutul deciziei, instanța de apel nu le-a supus analizei și verificării aprofundate, în raport cu criticele aduse în cererea de apel a procurorului. Astfel, instanța de apel urma să analizeze minuțios în cauza deferită judecării, aspectele învinuirii aduse inculpatului în baza art. 287 alin.(2) lit. a) Cod penal, prin prisma conținutului probelor administrate la caz, inclusiv declarațiile martorilor audiați pe acest capăt de învinuire, ceea ce nu a fost efectuat cu suficientă amplitudine.

Instanță de fond a menționat că, deși inculpatul și-a negat vinovăția în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(2) lit. a) Cod penal (episodul din 24.05.2018), totuși, vinovăția lui și-a găsit confirmare prin depozițiile martorilor Muntean Nelea și Muntean Ivan, precum și Ordonanța de începere a urmăririi penale pe cauza penală nr. 2018180546 din 04.10.2018 în baza art. 287 alin.(1) Cod penal(f.d.1, vol. III); Raportul ofițerului urmăririi penale al SUP a IP Căușeni, Nicolai Noroșian din 24.09.2018 (f.d.5, vol. III); Ordonanța și procesul verbal de ridicare din 24.09.2018 (f.d.8, vol. III); Plângerea din 24.05.2018 adresată OUP.

Conform art. 287 alin.(2) lit. a) Cod penal - huliganismul, răspunderea penală survine pentru acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violente, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, *săvârșită de o persoană care anterior a săvârșit un act de huliganism.*

Colegiul penal lărgit reține că, deși prima instanță a constatat faptele expuse de către acuzatorul de stat în rechizitoriu, într-un mod neargumentat a ajuns la concluzia de a recalifica acțiunile inculpatului Frunza Dmitri de la art. 287 alin.(2) lit. a) Cod penal, la art. 287 alin.(1) Cod penal – *huliganismul – adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, precum și acțiunile care prin conținutul lor se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită*, motivând prin faptul că în privința acestuia nu a fost emisă o sentință de condamnare pentru comiterea anterior a unui act de huliganism, deoarece prin sentința Judecătorei Căușeni din 17.11.2008, procesul penal de învinuire a lui Frunza Dmitri în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(1) Cod penal, a fost încetat în legătură cu aplicarea actului de amnistie.

Din aceste relatări, se subînțelege că, în opinia instanței, prezența semnelor calificativ al componenței de infracțiune prevăzute de art.287 alin.(2) lit. a) CP – adică, de către o persoană care anterior a săvârșit un act de huliganism, este determinată exclusiv de existența unei sentințe de condamnare pe o faptă dovedită de huliganism, emise anterior, ceea ce reprezintă o abordare eronată în calificarea acțiunilor de acest gen. Însă, *de iure* o asemenea calificare este determinată de calificarea acțiunilor în baza art.287 alin.(2) lit.) CP, doar în cazul în care, persoana a comis un act de huliganism, nu a fost condamnată pentru acesta și a comis din nou asemenea fapte. În caz contrar, este încălcat principiul *non bis in idem*, persoana fiind pedepsită de două ori pentru aceeași faptă.

Astfel, Colegiul observă prezența în motivarea soluției a concluziilor contradictorii, a deficiențelor și neclarităților în constatarea faptei de huliganism săvârșită de o persoană care anterior a săvârșit un act de huliganism.

În speță, este necesar ca în mod judicios, cu o argumentare temeinică și suficientă, să fie rezolvate problemele de drept apărute în cadrul judecării, cu excluderea contradicțiilor și incertitudinilor existente, având în vedere că, lipsa unei motivări corespunzătoare dintr-o hotărâre judecătorească afectează grav echitatea acestei proceduri, instanța de judecată urmând să stabilească cu certitudine care sunt faptele concrete imputate persoanei pentru calificarea la acest episod a acțiunilor inculpatului în baza art.287 alin.(2) lit. a) Cod penal.

Reieșind din argumentele expuse de către instanțele de fond la baza adoptării soluției de recalificare a acțiunilor inculpatului (episodul din 24.05.2018) de la art. 287 alin.(2) lit. a) Cod penal la art. 287 alin.(1) Cod penal, fără a fi combătute probele evidențiate de partea acuzării, în opinia căreia acestea confirmă învinuirea imputată, Colegiul penal lărgit apreciază aceste concluziile, ca fiind unele pripite lipsite de o analiză coroborată a probelor administrate.

În acest sens și din aceste considerente, nu sunt lipsite de temei și alegațiile avocaților Procopie Zaharia și Parpalac Aurelia, precum că învinuirea adusă inculpatului Frunza Dmitri prin rechizitoriu nu a fost demonstrată la judecarea cauzei ne fiind și argumentată la adoptarea soluției de condamnare.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel la adoptarea soluției nu a elucidat faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, nu a pătruns în esența problemelor de fapt și de drept, acceptând niște

concluzii de ordin general preluate din rechizitoriu, cu privire la calificarea faptei imputate inculpatului Frunza Dmitri, fără a da apreciere probelor administrate în vederea respingerii sau aditerii acestora.

Aferent solicitării de achitare a inculpatului, recurenții formulează mai multe critici îndreptate împotriva soluției pronunțate de instanța de apel, în acest sens consemnând că instanța de apel a depășit limitele învinuirii incriminate inculpatului prin rechizitoriu, a făcut o încadrare juridică greșită a faptei comise de inculpat, a examinat în mod superficial temeiurile din apelul părții apărării și nu a formulat careva raționamente plauzibile vizavi de respingerea alegațiilor acestora din cererile de apel.

Deci, recurenții critică hotărârea pronunțată de instanța de apel, apreciind că aceasta nu a procedat la o examinare proprie a circumstanțelor acestei cauze și nu a respins motivat fiecare argument invocat de partea apărării.

Desfășurând ideea că, observațiile părții apărării nu au fost dezbătute de instanța de apel, Colegiul penal lărgit pornește de la aceea că, potrivit cererilor de apel declarate de avocații Parpalac Aurelia și Muntean Ivan în numele inculpatului, aceștia își exprimă dezacordul cu sentința din motiv că în acțiunile inculpatului nu se întrunesc elementele infracțiunilor imputate acestuia prin rechizitoriu.

Consecutiv, în cererea de recurs partea apărării evidențiază că, instanța de apel eronat a dispus condamnarea lui Frunza Dmitri în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal (episodul din 12.11.2017), art. 287 alin.(1) Cod penal (episodul din 16.03.2018), art. 287 alin.(1) Cod penal (episodul din 24.05.2018) și art. 287 alin.(3) Cod penal (episodul din 28 iunie 2019).

Pe cale de consecință, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel trebuia să preia spre examinare cererile de apel și să dea apreciere criticilor esențiale expuse de apărătorii inculpatului în privința calificării acțiunilor acestuia, ceea ce în partea descriptivă a deciziei recurate nu se regăsește.

În opinia Colegiului penal, instanța de apel nu a verificat toate aspectele învinuirii, iar probele nu au fost minuțios analizate, cu atât mai mult când persoana nu-și recunoaște vinovăția în comiterea faptelor imputate, prezentând și argumente în acest sens. Instanța de apel nu a descris explicit din care considerente probele administrate demonstrează în acțiunile inculpatului faptele incriminate.

În acest context, Colegiul consideră că deciziile emise pe cauză, de fapt nici nu conțin analiza probelor, motivarea concluziilor și soluțiilor, instanțele limitându-se la expunerea faptei ca fiind constatată, trecerea în revistă a probelor administrate cu mențiunea simplă că vinovăție este dovedită.

Exceptând cele deja menționate, în opinia Colegiului penal lărgit, totuși, problema de drept rămasă nesoluționată în această cauză, inclusiv în cel de a-l doilea set al procedurilor desfășurate de instanța de apel, rămâne a fi încadrarea juridică a faptei imputabile inculpaților, care are importanță atât pentru aplicarea corectă a legii penale, cât și pentru modul de desfășurare a judecării acestui dosar, determinând, nu în ultimul rând, concordanța între conținutul legal al infracțiunii și conținutul constitutiv al acesteia.

În jurisprudența sa constantă Curtea Europeană a Drepturilor Omului reamintește cu fiecare ocazie posibilă că echitatea unei proceduri se apreciază în raport cu ansamblul acesteia. Vorbind despre importanța încadrării juridice a unei fapte, Colegiul face trimitere la dispozițiile art. 6§3 lit. a) din Convenție, care exprimă necesitatea acordării unei atenții deosebite notificării „*acuzăției*” aduse persoanei deferite judecătii.

La caz, instanța de apel în decizia recurată s-a redus doar la trecerea în revistă a probelor cauzei, ca în final să constate că vinovăția inculpatului se dovedește prin probatoriul administrat, în așa fel lăsând fără răspuns criticile invocate de partea apărării.

Colegiul constată că, instanța de apel în mod doar declarativ s-a pronunțat referitor la respingerea argumentelor și versiunilor părții apărării, nefiind luate în considerare argumentele invocate de părți, ne fiind apreciate declarațiile inculpatului, martorilor.

Aici, instanța de recurs relevă că sunt întemeiate și argumentele apărării, referitoare la faptul că reaprecierea probelor de către instanța de apel are un caracter defectuos, or, se constată o expunere unilaterală și nemotivată din partea instanței de apel asupra ansamblului de probe administrate în cadrul judecării cauzei, lipsind totodată analiza temeiurile invocate de părți prin prisma admiterii sau respingerii acestora, evitându-se expunerea motivată și suficientă asupra circumstanțelor pe care instanța de apel le-a pus la baza constatării vinovăției inculpatului.

Instanța de apel s-a redus doar la argumentul că, deși inculpatul și-a negat vinovăția în cele incriminate, vinovăția lui și-a găsit confirmare prin probatoriul administrat la caz, căruia instanța de apel nu i-a dat aprecierea corespunzătoare.

În acest context, decizia instanței de apel, care urma a fi pronunțată în cadrul continuării procesului de judecată în condițiile art.413, 414 din Codul de procedură penală, este una incompletă sub aspectul motivării, pentru a fi apreciată în final ca fiind pronunțată în urma examinării obiective și multilaterale a cauzei.

În contextul rigorilor prevăzute de art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, care stipulează că decizia instanței de apel trebuie să cuprindă motivele adoptării soluției date, instanța de apel nu și-a motivat soluția suficient de clar, or, se atestă utilizarea formulărilor generale, fără a fi elucidate toate circumstanțele esențiale ale cauzei și a oferi aprecierea concretă a fiecărei probe în parte conform art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală.

Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date, de fiind respectate în deplină măsură aceste prevederi legale.

Aici, Colegiul menționând prevederile art. 100 alin. (4) și art. 101 alin. (1)-(4) Cod de procedură penală, și invocând doctrina juridică națională, remarcă faptul că verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține

proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor strânse, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor. Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal. Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de prezentul cod, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Aprecierea probelor după intima convingere trebuie să se bazeze pe prevederile legale, pentru a evita în final concluzii defectuoase, în prezența cărora se conturează erorile de drept .

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit statuează că, decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de motivarea insuficientă a soluției adoptate și prezintă deficiențe majore, ceea ce este incident cazului de casare invocat în speță și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

Din considerentele expuse mai sus, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu și-a motivat soluția adoptată în conformitate cu dispozițiile legale și nu a dat răspuns alegațiilor de bază invocate de către părți în ordine de apel, care în opinia acestora au importanță în cauză, admitând astfel eroarea de drept prevăzută de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

De altfel, conform principiilor care se desprind din jurisprudența CtEDO rezultă că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 alin. (1) din Convenție, înglobează, *inter alia*, dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră relevante pentru cauza lor, Convenția nevizând garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci a unor drepturi concrete și efective (*cauza Artico împotriva Italiei, Hotărârea din 13 mai 1980*). Or, acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt într-adevăr „*ascultate*”, adică analizate temeinic de către instanța de judecată. Cu alte cuvinte, art. 6 implică, în special, în sarcina instanței, obligația de a proceda la o analiză efectivă a mijloacelor, argumentelor și propunerilor de probe ale părților (*cauza Perez împotriva Franței [MC] nr. 47.287/99 și cauza Van de Hurk împotriva Olandei, Hotărârea din 19 aprilie 1994*), ceea ce la caz nu s-a realizat.

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit consideră că, decizia instanței de apel în cauza dată urmează a fi casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece erorile comise nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, neavând

atribuții de a judeca cauza pe fond și substitui instanța ce a judecat apelurile declarate la caz, cu încălcarea prevederilor procesual penale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă obligatoriu de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererile de apel și recurs, nominalizate și în prezenta decizie; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunilor imputate inculpatului, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, inclusiv în partea individualizării și stabilirii pedepsei, în caz de adoptare sau menținere a unei soluții de condamnare, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, subsidiar pronunțându-se și asupra argumentelor acuzatorului de stat, pentru a pronunța o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Devder Djulieta și de către avocații Zaharia Procopie și Parpalac Aurelia în numele inculpatului Frunza Dmitri, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 iulie 2020, în cauza penală în privința inculpatului *Frunza Dmitri* XXXXX și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la 29 aprilie 2021.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Boico Victor

Catan Liliana

Guzun Ion

Toma Nadejda